

MAGYARÁG

Nyomda és kiadótulajdonos: VI. EVFOLYAM 226 szám.
Pásztor Ede cég 1937. augusztus 15. Vasárnap.

Ara 1 lei

FUGGETLEN POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK MINDEN NAP

Alapította **PÁSZTOR EDE**

Felelős szerkesztő
Kádár Miklós

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL
ORADEA, PIATA MIHAI VITEAZUL 4.

A külföldi konzulok bizottsága megállapította, hogy

Japán is, Kína is súlyosan megsértette az 1932. évi egyezményt

SANGHAI, augusztus 13. Az a bizottság, amelyet az 1932. évi kínai-japán egyezmény rendelkezéseinek ellenőrzésére létesítettek és amely a Kínában érdekelt hatalmak konzuljaiból áll, csütörtökön ülést tartott és megállapította, hogy a legutóbbi napok eseményei során az egyezményt mindkét fél súlyosan megsértette. Elhatározták, hogy a diplomáciai testület teljes erővel folytatja fáradozásait, hogy a viszály általánossá válását megakadályozza.

Sanghajnál tart a kínai és japán hadsereg felvonulása

Sanghaj védelmére a nankingi kormány nagyszámu csapatot vont össze. Azt a területet, amely az 1932-iki egyezmény értelmében katonamentes kellene legyen, már teljesen megrákták kínai csapatokkal. A városban a polgári élet

teljesen megbénult. Mindenütt lövészárkokat ásnak és torlaszokat építenek. Ugyanakkor a város másik szélén a japánok egymásután szállítják partra csapataikat. Valószínű, hogy a japán-kínai háború egyik legnagyobb csatája Sanghajnál

fog lezárni.

Tiencsini jelentés szerint a japánok most már teljesen elfoglalták Nankau városát. A kínaiak a Peking-Szunijuan-i vonal mellett és a Nagy Fal közelében igyekeznek feltartóztatni a japánokat.

Egy jugoszláv hajó kalandja

Oran, augusztus 13. Az orani kikötőbe befutott a „Flenik” nevű jugoszláv kereskedelmi hajó, amelynek soráról már néhány napja nem tudnak. A hajó kapitánya elmondotta, hogy a „Canarias” nevű nemzeti cirkáló megállította és arra kényszerítette, hogy hajójával Melillába menjen. Miután a hajót átkutatták, tovább mentek.

Olasz hadgyakorlat

Mussolini személyesen jelent meg az olasz hadgyakorlaton. Jelentősége van tehát a hadgyakorlatnak. Így szólna a logika. Napjainkban azonban annyi mindennek tulajdonítanak jelentőséget, hogy a nagyközönség most már semminek sem tulajdonít jelentőséget. Politikai görögtűz minden. Pillanatról pillanatra „történik valami”. A polgár, aki epedve várja, hogy sorsában javulás történjék, mindig elhiszi, hogy na most érkezett el az a pillanat, ez a jelentős esemény mely nagyobb keréseti lehetőséget, több ennivalót juttat nekem. Aztán kiderül, hogy nem történt semmi. S a polgár azon veszi észre magát, hogy nem változtatott sorsán, mert elbámészkodott a politikai görögtűzön.

Elítélték a dán miniszter bombamerénylőjét

Kopenhága, aug. 13. Az esküdt törvényszék csütörtökön ítélkezett Andersen dán közlekedésügyi miniszter merénylőinek bűntudatában. Mint emlékeztetés, a merénylők bombát dobtak a miniszter kertjébe. A bomba felrobbant ugyan de nem okozott komolyabb kárt. A per fővádlottja, Madson, a tárgyalásokon azt vallotta, hogy a merénylet nem a miniszter személye ellen irányult hanem a bombavetéssel tiltakozni akartak az új dán katonai törvény ellen, amelynek

értelmében feloszlatták az önkéntes szervezeteket. Az esküdtök bűnösnek mondták ki a fővádlottat és a törvényszék 9 hónapi börtönbüntetésre ítélte. A vizsgálati fogságot beleszámitották a büntetésbe. A két másik vádlottat felmentették a bűnszegedi bűnrészesség vádjáról, ellenben elzárással büntették őket a robbanóanyagokról szóló törvény megszegése miatt. Az elzárás büntetést a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vették.

Meggyilkolták Irak főparancsnokát és vezérkari főnökét

Bagdad, aug. 13. Mossulból érkező jelentés szerint Bekr Sztikrit, az iraki hadsereg vezérkari főnökét és Machmud Ali Javaudot, az iraki haderő parancsrokat meggyilkolták. A gyilkosságot hir szerint politikai okból követték el. Sztikri kíséretével utban volt Ankarába, hogy ott részt vegyen a nagy török hadgyakorlatokon.

Barcelonába költözik a valenciai kormány

Páris, aug. 13. Most már a katalonai lapok is beismerik, hogy Negrin, a valenciai kormány miniszterelnöke legközelebb azért utazik Valenciából Barcelonába, hogy a katalán kormányral megbeszélje a valenciai kormány, székhelyének Barcelonába való áthelyezését.

A valenciai kormány áthelyezésének hir szerint az a célja, hogy így ellensúlyozzák a katalán szélsőséges pártoknak azt a törekvését, hogy Katalóniát kiválasszák Spanyolországtól.

Négyszemközt

A külföldi konzulok bizottsága megállapította, hogy Kína ugyanugy, mint Japán megsértette az 1932. évi egyezményt. A külföldi konzulok bizottságát természetesen nem kérdezte senki. Az azonban akkor is felel, ha nem kérdezik. Csak az a kérdés, hogy ez a tény mennyiben változtat a helyzeten. A külföldi konzulok népszövetséget játszanak Távolkeleten. Ha azonban a viszályt csakugyan elsimitják, természetesen dicséret és megbecsülés illeti meg a külföldi konzulokat. S emellett a diplomácia olyan sikerét is jelenítené, melyre legalább 15 éve nem volt már példa.

Esküdtszék elé kerülnek Vorvoreanu képviselő gyilkosai

București, aug. 13. A vádtanács most fejezte be a vizsgálatot Vorvoreanu képviselő meggyilkolása ügyében, akit 1935. okt. 24-én ismeretlen tettes egy ház mögül orvul agyorlött. A nyomozás során letartóztatták Gheorghe Trocent és Alexescut s azután is őrizetben tartották őket. A vádhatározatot felelbezással támadták meg s a vádtanács kiegészítő vizsgálatot rendelt el. A vizsgálat eredményeként mindkét bűnöst emberölés büntette miatt esküdtszék elé állítják.

Gyilkosság

Irak vezérkari főnökét meggyilkolták. A gyilkos nem az, akit gyilkokkal a kezében elfogtak. A gyilkos az az uszító diplomácia, mely ma már szégyen nélkül veti magát a népek felheccelésébe. Irak petroleuma kell valakinek. Ez elég arra, hogy Irakban a legféktelenebb propaganda induljon meg, addig-addig, míg a felkorbácsolt népkedély zavarásokra vezet s a zavarosban ott van a titokzatos kéz, mely alkalmasnak találja a pillanatot halászni a zavaros helyzetben. Az iraki gyilkosság lehet egyedülálló gáztett és lehet elindítója véres súvós eseményeknek.

Newyorkban ma is tilos indiánnak földet venni

Elavult törvények, amit eltelejtettek eltörölni...

Newyorkból jelentik: James Fulton newyorki bíró érdekes kis könyvecskét adott most ki, mely nagy feltűnést keltett az Északamerikai Egyesült-Államokban. A könyvecske összegyűjtött egész csomó amerikai törvényt és rendeletet, amelyek értelmetlenségük ellenére is érvényben vannak az Egyesült Államokban.

JAJ A FOGORVOSOK- NAK!

Kansas államban van egy törvény, amely szerint minden páciens bíróság elé idézheti fogorvosát kegyetlenkedés címén, noha kétségtelen, hogy Georgiában az utóbbi években nem tárgyalt a bíróság ilyen pert, a georgiai fogorvosoknak a helyzete még sem irigyléreméltó. Newyorkban ma is érvényben van egy rendelkezés, amely szerint vasárnap golfozni súlyos büntetés terhe mellett tilos. Természetesen egyik napon sem golfoznak annyit Newyorkban, mint éppen vasárnap, de nemrégiben egy elkeseredett ügyvéd nagyon a körmükre koppintott a golfozóknak. Az ügyvédet zavarta a villája közelében a játékosok lármája, elővette a régi paragrafust, megtette a feljelentést és a bíróság kénytelen volt a golfozókat megbüntetni.

ÉJJELE NEM SZABAD GYÖNGYVIRÁGOT SZEDNI

Észak-Dakotában kénytelen minden 15 éven aluli egyén tíz méter távolságban tartózkodni a pályaudvartól, ha nincs kíséretében szülője, vagy gyámja.

Michigan államban életfogytiglani fegyházzal, vagy halállal büntethető az az egyén, aki arra biztatja az indiánokat, hogy rálépjenek a hadiösvényre. Newyork államban van egy törvény, amely megtiltja, hogy az indiánok földet vásárolhassanak maguknak az állam területén. Legkülönösebb azonban talán Massachusetts állam rendelkezése, amely megtiltja, hogy legszigorúbban tilos éjszaka gyöngyvirágot szedni. Hogy miért vonatkozik ez a tilalom éjszakára, nem tudja senki sem. Az egyik newyorki törvény kimondja, hogy tilos löverseny tartani a törvényszéktől egy mérföldnyire eső körzetben belül.

Idaho államban szigorúan tilos a halászat lovon. Különösen a lovas pisztrángahalászatot — büntetik, de ezenkívül tilos vadászni repülővadakra a városi villamoskocsiból.

AZ AGYULÖVES ÉS A LAKODALOM

Az még érthető, hogy Ohio-ban büntőnöl büntetik azt a

gépírónt, aki elmondja egy harmadik személynek, hogy mit diktált neki főnöke, de viszont érthetetlen, hogy miért nem szabad Pennsylvániában lakodalmak alkalmával ágyu-

löveseket leadni. Annak sincs sok értelme, hogy Északkarolinában a szállodai szobákban levő kettős ágyaknak egymástól két láb távolságra kell állniok. Délkarolinában ma is

érvényben van az a rendelkezés, amely szerint minden utas annyi gyerekocsit vihet magával a vonatra, amennyit akar. Ezzel a joggal ma is élnek az ottani gyerekocsigyárosok. Annak a törvénynek van értelme, amely Washington államban van érvényben és kimondja, hogy olyan autósvezetőknek, aki egy más személyt tart a karjaiban, tilos közutakon hajtania. Ezzel szemben Nyugat Virginia államban törvény írja elő a hálóingek hosszúságát. Ennek a törvénynek azonban kevés gyakorlati értéke van.

„Eladta” Constantán az Ovidius szobrot egy szélhámosnő

Constantáról jelentik: Az itteni rendőrség hosszas körözés után elfogta Frangopol Fáni szélhámosnőt, aki a legkülönbözőbb csalásokkal csalta lépre az embereket. A leghíresebb szélhámosa az volt, hogy egy közeli községnek, Adamclisi előljáróságának eladta a constantai Ovidius szobrot és annak vételárát, 24.000 leit, fel is vette a község előljáróságától. Frangopol abban az időben egy újságnak gyűjtött előfizetőket és éppen akkor érkezett a kérdéses községbe, amikor az előljáróság arról tárgyalt, hogy

az elesett hősöknek szobrot kéne emelni. Frangopol Fáni azonnal jelentkezett, hogy neki van készen egy megfelelő szobra és néhány nap múlva el is hozta az Ovidius-szoborról készült fényképet. Az előljáróságnak annyira megtetszett a szobor, hogy nyomban ki is fizettek érte 24 ezer lei előleget és abban maradtak a szélhámos nővel, hogy majd szerrel bemennek Constantába, hogy a szobrot átvegyék. Tényleg be is mentek a falusiak Frangopol Fáni lakására, ő azonban Bucurestiben volt és

anyja fogadta a szobor-bizottságot. Miután azt az értesítést kapták, hogy Frangopol estére megérkezik, sétálni mentek a városba és rábukkantak a megvásárolt szoborra. Tekintve, hogy a nyugta a bíró zsebében volt, az teljes lelki nyugalommal adta ki a rendeletet, hogy szobrot le kell bontani és kocsira tenni, hogy hazavigyék. Fejszével, ásóval és kapával hozzá is fogtak az Ovidius-szobor lebontásához, mignem a rendőrség a műveletre figyelmes lett és rövidesen kiderült, hogy be lettek csapva.

HIREK

Hat uszályhajó „befagyott” a Begán. Amikor a kormány hirtelen betiltotta a tengerikivitelt, a Begán éppen hat uszályhajó volt berakás alatt. Mindenki azt remélte, hogy a berakás alatt lévő, illetve már tengerivel megrakott uszályok rá nézve kivételt tesznek a kiviteli tilalom alól, de ez nem történt meg. Ha a kormány utólag nem ad kiviteli engedélyt a tengerivel megrakott hat hajó számára, úgy a tengerit az illető cégnek ki kell rakni és a hajótársaságoknak kártérítést fizetni, ami súlyos kárt jelent az exportőröknek. Éppen ezért a timisoarai gabonátörsde elnöksége sürgősen leg kérte a kormányt, hogy a már berakott 6 uszály számára adjon kivételesen kiviteli engedélyt.

Új rendelkezések a motorvonatokon történő podgyászszállításnál. A CFR vezérigazgatósága közölte, hogy a motorvonatokon a jövőben a kocsifülkébe csak a személyes használatra szolgáló kézitáskákat szabad bevinni. A kézitáskák elutazás előtt át kell adni a vonatvezetőnek, aki azokat átadja az utasoknak. A megőrzésért díjat nem kell fizetni, viszont utasokként csak 1 táskát fogadnak el. A nagy podgyász, melyet elismervény ellen adnak fel, nem

a motorvonat viszi, hanem a következő személyvonat.

A „STERIA” PÓTOLJA A CUKROT. Bridel és Lariell francia botanikusok új és eddig ismeretlen növényre bukkantak, amelynek leve háromszor édesebb a ma használatos cukornál. Neve „steria” és csak bolíviai, chilei és perui magasföldeken terem, de könnyen átültethető, igénytelen és rendkívül gyorsan érik. A növény érthetetlenül magas cukortartalma a szőlőcukornak és valami ismeretlen, viztisza ízű folyadéknak vegyi összetételéből adódik. A növény egyetlen levele elegendő ahhoz, hogy 20 liter feketekávé megédesítsen. A botanikusok kiszámították, hogy ha Franciaország 10 négyzetmérföldnyi területén, csak steriat termesztene, ez a mennyiség teljesen pótolhatná az egész ország cukorfogyasztását.

Újjászervezik az angol levéltovábbítást. Londonból jelentik: Az angol birodalmi posta a levéltovábbítás teljes átszervezését tűzte ki céljául. A tervek már készen vannak és rövidesen sor kerül a kivitelre is. Az angol birodalmi posta azt tervezi, hogy a jövőben az összes belföldi leveleket repülőgépen továbbítja még pedig

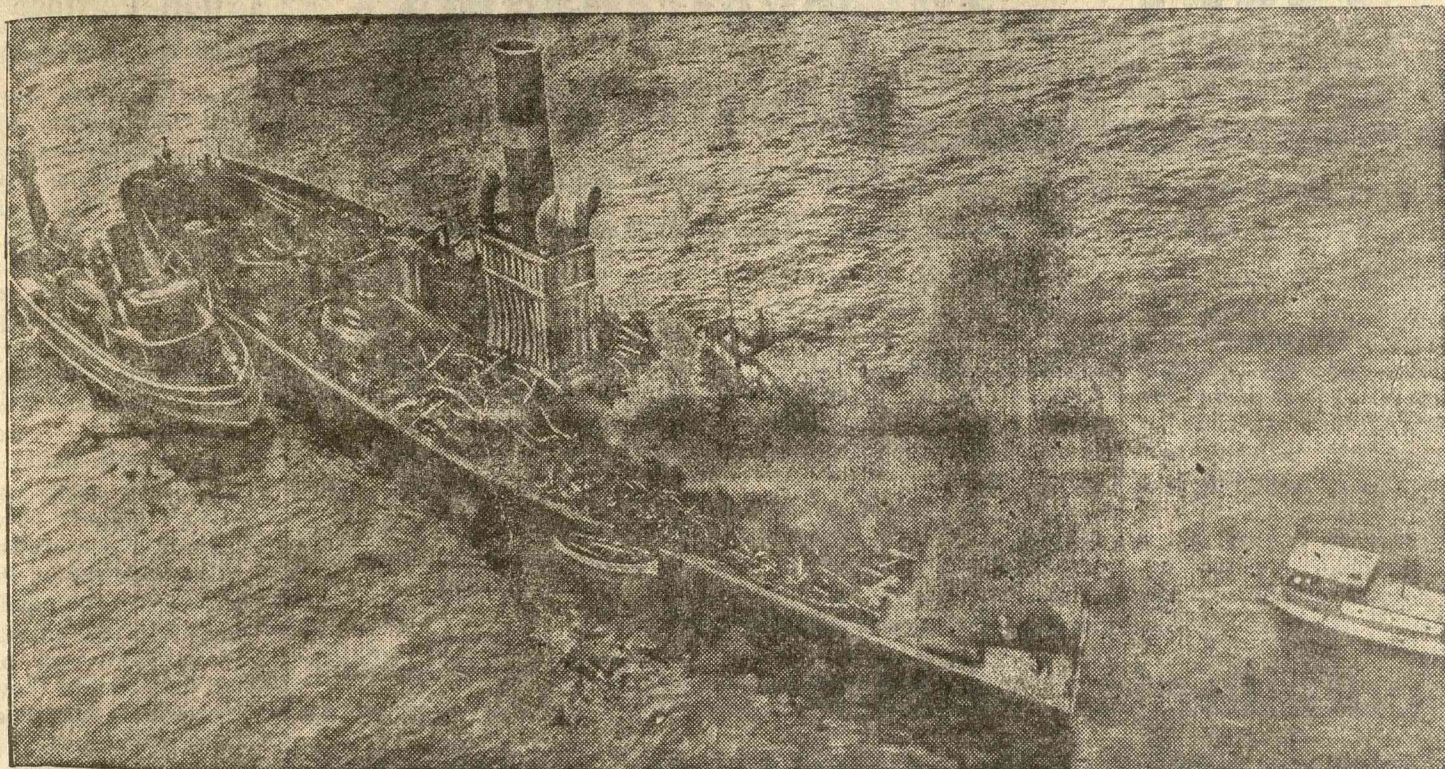
minden külön díj fizetése nélkül. Ez természetesen a kézbesítési idő rendkívüli megrövidítését eredményezi és különösen a kereskedelmi élet lendületében nyit új korszakot.

Verekedés közben megölték egy tengerészt Constantában. Tegnap Constanta egyik külvárosában nagy verekedés zajlott le. Egy nagyobb társaság tengerészkatonákkal szórakozott össze és a veszekedésből verekedés lett. A rendőrségnek csak nehezen sikerült a verekedő feleket szétválasztani, de közben az egyik tengerészt már megölték. Rajta kívül 6 tengerész és öt polgári egyérsúlyosabb természetű sérüléseket szenvedett.

Hollandia vezet a sakkolimpián. Stockholmból jelentik: A nemzetközi sakkverseny állása a tizenötödik forduló után a következő: 1. Hollandia 37 ponttal és 3 függő játszmával, 2. Lengyelország 37 ponttal és 1 függő játszmával, 3. Magyarország 36 és 2 függő játszmával, 4. Az Egyesült Államok 36 ponttal és 7 függő játszmával. A további sorrend: Csehszlovákia, Észtország, Svédország, Argentína, Jugoszlávia, Lett ország és Anglia.

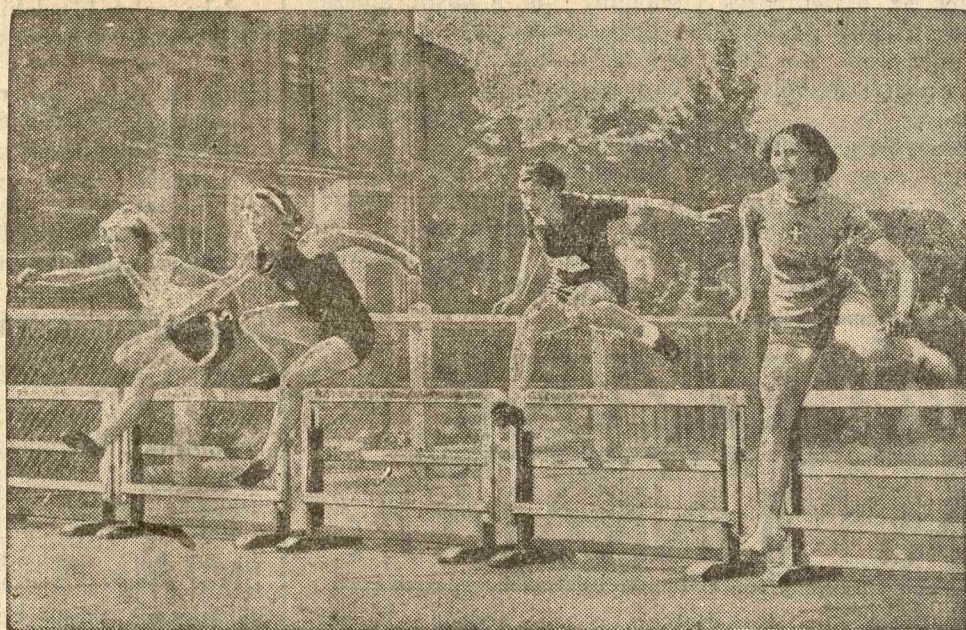
A kormány megkönnyíti a behozatalt. A Capitala azt jelenti, hogy a kormány ezen év második felében nagyarányú behozatalt fog engedélyezni mindazon országokból, ahol a behozatallal arányban nem álló kivitel folytán befagyott követelések felett rendelkezik

Képes nagyvilág

Az égő „City of Baltimore“

Jelen felvétel az amerikai óceánjáró emlékezetes katasztrófáját mutatja. Mint látható, a „City of Baltimore“ egész fedélzetét elemésztette a tűz.

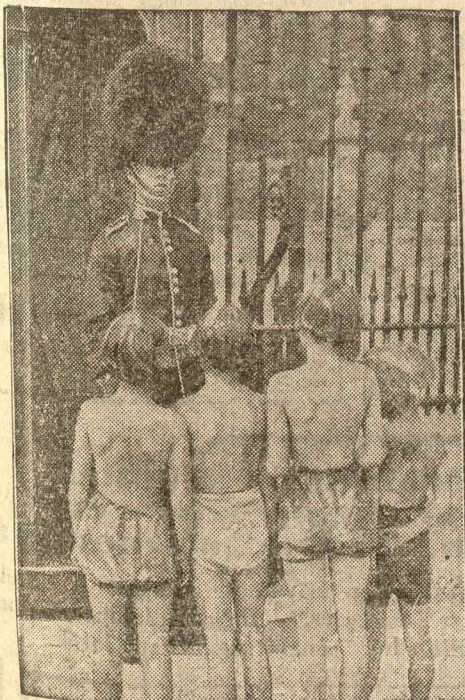
Női gátfutás

A párisi nemzetközi atlétikai verseny egyik izgalmas jele: az utolsó gát előtt.

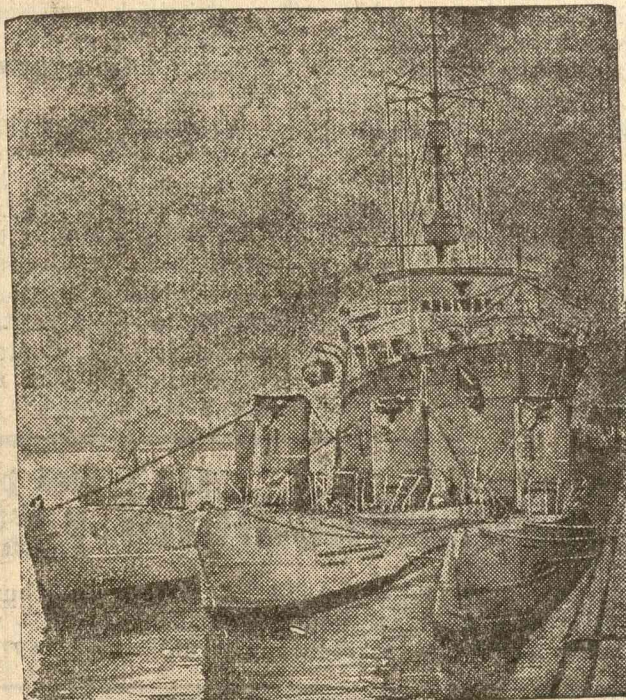
Pinguin ur és pajtása

A londoni állatkertben csodájára járnak annak a ragaszkodásnak, amelyet egy pinguin az egyik ápoló kislánya iránt tanusít.

Kánikula

A londoni hőhullám napjaiban mindenki a strandokon keresett menedéket, csak a Buckingham palota gárdája állt feszesen, szőrmekucsmája alatt.

„Baráti látogatás“

A német tengeralattjáró flotta három egysége „baráti látogatáson” Helsinkikikötőjében.

Közhírré tételik...

Az angliai Thetford városkában így adták ország-világtudtára, hogy a városban vegyes ikrek születtek.

Megdöbbenő erkölcsdráma Halmeu közelében

Egy javítóintézetből szökött leányt szerelemmel
zsarolt és beleggő tett egy tarnamarei legény

Megrendítő erkölcsdráma zajlott le tegnap Halmeu községe határában. A csendőrség napok óta köröz egy Zélinger Ágnes nevű 16 éves leányt, — aki megszökött a gherlai javító intézetből. A leány nem mert hazamenni falujába és a mezőn bujkált. God Ioan 19 éves tarnamarei legény, aki a leányt régebben ismerte és tudta, hogy a csendőrség kö-

rözi a Halmeu körüli mezőn találkozott a szökevényvel. A megijedt leány előtt csendőrkáplárnak adta ki magát és megzsarolta a szerencsétlent azzal, hogy ha nem kezd vele szerelmi viszonyt, átadja a csendőrségnek.

A leány ráállt a gyalázatos alkura. A súlyos fertőző betegséggel terhelt legény a szerencsétlen leányt is tönkre-

tette. Pár órával később a csendőrség elfogta a leányt — aki sirva mondta el előbbi keserves kalandját. A leány valószínűsége alapján a csendőrség a leányt letartóztatta és be szállította az ügyészség fogházába, míg a leányt előbb kórházba és onnan pedig a gherlai javítóba küldik vissza.

A constantai villámvonat belerohant egy csordába

Constanța, augusztus 13. Külföldi kalandja volt a Constanța-București között közlekedő motoros villámvonatrak. A vonat kedden este fél tíz órakor indult ki Carmen Sylvából Constanța-București felé. Eforia és Constanța között a vonatvezető megdöbbenve vette észre, hogy a sineken egy csorda áll. A vonatvezető fékezni akart, de ekkor már késő volt és

a mozdony az állatok közé rohant.

Öt állatot az összeütközés azonnal megölt míg tizet súlyosan megsebesített. Az összeütközés olyan erős volt, — hogy

a vonat kiugrott a sinekről. A vasútvonal nagy távolságon át megrongálódott. Szerencsére a kisiklás következtében egyetlen utas sem sérült meg de szinte leiríthatatlan

pánik támadt.

A vonalon a közlekedés megszakadt, de a vasut műszaki csapatokat küldött ki a helyszínre. A munkálatokat nyomban megkezdtek és így remélik, hogy már szerdán közlekedni lehet rajta.

A különös baleset ügyében a CFR igazgatósága megindította a vizsgálatot.

A csorda Popsia földbirtokos tulajdona.

FÉRFIAK VÉGEZZÉK-E A HÁZTARTÁS MUNKÁJÁT?

London augusztus 13. Ugy látszik átköltözik Amerikából Angliába a csodabogarak diavaja. A hét elején dr. R. Hop pock, a nemzetközi foglalkozási konferencián beszédet mondott, amelyben a következő különös kijelentést tette: — A házimunkák elvégzését férfiakra kell bízni, mert a férfi fizikailag erősebb, tehát a sok testi munkával járó házkörüli munkálatokat jobban bírja.

A jelenlévő amerikai lányok persze megéljenek az angol csodadoktor, a Daily Herald egyik munkatársa azonban nem volt rest, sőt tett London nyugati negyedében s találmára megkérdezett öt fiatal hölgyet, mi a véleményük a doktor tetteiről. Az első hölgy, mint kiderült egy mozi portánszöveg, a következőket mondotta:

— Magam is férjnél vagyok és szeretem, ha férjem segít a házimunkákban. De semmi esetre se lennék hajlandó átadni neki a háztartás vezetését. Hiszen nem ért hozzá.

Mamie Burn, egy nagy áruház osztályfőnöke a következőképpen nyilatkozott:

— Véleményem szerint a férfiaknak kell valamit érteni a háztartáshoz. Nem is ért, ha

segít. Szívesen rábíznom például, hogy a reggeli teát ő készítse el. De micsoda képtelen ötlet, hogy ő vezesse a háztartást?

A harmadik hölgy, akit a lap munkatársa megkérdezett — magyar volt. Aczél Kató aki Londonban tölti a nyarat, a következőket mondotta a Daily Herald-nak:

— Csodálkozva láttam, hogy Angliában sok helyütt csakugyan férfiak végzik a házimunkát. Magyarországon ez a mi dolgunk, nők.

A lakonikus rövid nyilatkozat után Mrs. Turner, egy ügyvéd neje a következőket mondotta:

— A csodadoktor bolond. — Eszemágában sincs, hogy megengedjem, hogy férjem beavatkozzék a háztartás munkájába. Szó sincs róla, néha az embernek segítségre van szüksége, de mégis csak az asszony dolga a házat rendben tartani.

Az ötödik hölgy egy énekesnő volt aki éppen próbára sietett, mikor a Daily Herald embere megszólította.

— Ha a férfiak látnák el a háztartást — jelentette ki — akkor kellene még egy külön nő, aki a férfiak után járna és rendet csinálna utánuk. Különben is igazi férfi nem törődik a háztartással.

Hatvankilencmillió lei pénzbírsággal sújtották a fegyvercsempészen ért Lola nevű hajó parancsnokát

București, augusztus 13. A Gazeta című bucurești-i lap értesülése szerint a „Lola” nevű svéd hajó parancsnokát akinek hajóját — mint ismeretes, — fegyvercsempészsé miatt a constantai kikötőben zár alá vették, 69 millió lei pénzbírsággal sújtották.

Ne fesse a haját!

Hajfestés nélkül a haj visszakapja eredeti színét. FLOREAL haj-regenerator használatával. Nem tartalmaz semminemű festékanyagot. — A haj magába szívja ezen vizet, elősegíti a haj növekedését, táplálását, melynek fogva az ősz haj rövid időn belül visszakapja eredeti színét és egészségét. — Ezenkívül erősíti a haj gyökerét s ellenállhatóságot tesz — sőt segíti a haj növekedését és szaporodását 1 üveg ára 60 lei

FLOREAL HAJ-REGENERATOR

Vezérképviselő: Pap Drogueria Oradea, B-dul Regele Ferdinand 9 szám. Naponta postai árpoca.

A nap kérdése

A timisoarai Lloyd társulat ellen indult újból erős hadjárat. A társulat ugyanis a tőzsdebiróság szerint „főlöszleges”. Vagyontát természetesen ugyanez az intézmény akarja megszerelni. Tehát nem mentes attól a gyanútól, hogy némi nemü anyagi szempontok is vezetik a hadjáratot. A Lloyd társulat, mint tudjuk, Középeurópa legtekintélyesebb kereskedelmi intézete. Külföldön ma sem tudsz olyan eldugott helyét a világnak s nem tudsz oly bizalmatlan skótot felmutatni, aki ha azt mondod neki, hogy vita esetén a Lloyd bíróság dönt, — el ne fogadja az üzletet. A Lloyd hosszú esztendőket becsületes munkájával építette ki ezt a féltelmetes tekintélyt, melyhez hasonlóval csak évszázados angol kereskedelmi testületek dicsekedhetnek. Minek ezt megszüntetni? Miért érdeke ez a tőzsdebiróságnak? Hol van itt a pártatlansága? A tőzsdének, mely külfölddel is dolgozik, egyenesen örömmel kellene ápolnia a Lloyd fennállását s örömmel fogadnia, hogy ily tekintélyes intézmény tehet a román exportnak felbecsülhetetlen szolgáltatásokat.

Romantikus sztrájklórté- nei Lengyelországban

Varsó augusztus 13. A krakói Jordanov téglagyárban — még április hónapban 40 százalékos béremelést követeltek a munkások. A vállalatnak a magas bért meg kellett fizetnie, mert különben sztrájk következett volna re. A fel-emelt munkabérek miatt a téglagyár megdrágult és a vállalat nem tudta termékeit elhelyezni. Az igazgatóság ekkor elhatározta, hogy felszámol. A munkásság, nehogy kenyerét elveszítse, bejelentette, hogy hajlandó a munkabérek 40 százalékkal leszállítani.

Pelom árban vásárolhat

férfi és női szövet maradványokat öltönyre, kabátokra, nadrágra, kosztümre, comple és szoknyára. Vászna, damasztok, asztalneműk, mosók és kis maradványok érkeztek.

STEINER

maradványok Oradea, Calea Victoriei No. 3., udvarban.

Mit mond a Lloyd társulat az ellene indított hajszáról?

Timișoara, augusztus 13. — Megemlékeztünk arról, hogy rövid idővel ezelőtt a kereskedelmi minisztérium két igazgatója vizsgálatot folytatott a timișoarai Lloyd társulat ellen. A vizsgálat kiterjeszkedett arra a módra, ahogyan a társulat jogi személyé vált és kiterjedt az egész ügykezelésre. A két miniszteri igazgató elutazása óta Bucureștiből sem miféle intézkedés nem érkezett a Lloyd társulat tekintetében.

Azért a Lloyd társulat ügye nem jutott nyugvópontra, — amennyiben július hó utolsó napjaiban Ioanasiu Titu országgyűlési képviselő, mint a timișoarai árutőzsde elnöke, beadványt adott be a törvényszékhez, amelyben arra való hivatkozással, hogy

a Lloyd társulat jelenlegi működése nem felel meg a Társulat eredetileg kitűzött céljainak, kéri a Lloyd társulat jogi személyiségének megsemmisítését

egy felszámoló kinevezését és

a Társulat vagyonának a timișoarai árutőzsdére való átírását.

A Lloyd társulat vezetője a következőket mondotta az ügyben:

— Julius havában megjelent a Lloyd társulatnál, a kereskedelmi minisztérium két kiküldöttje és hat hétig tartó felülvizsgálatot tartott.

A kiküldött urak semmilyen rendellenességet nem tapasztaltak.

Igy rendben találták a jogi személyiséget, megállapították hogy a társulat szigorúan ragaszkodik az alapszabályokhoz.

A minisztérium eddig semmilyen észrevételt nem tett,

ellenben a helyi törvényszéknél július 24-i kelettel akció indult Ionasiu Titu tőzsdeelnök részéről, amelynek az a célja, hogy a Lloyd adja át a tulajdonát képező háromemeletes Lloyd palotát a tőzsdének, miután a Lloyd társulat az alapszabályokban előírt céloknak már nem felel meg. Az erre vonatkozó tárgyalást sürgősen augusztus 17-ére tűzték ki a törvényszék első tanácsánál.

Püspököket is elmozdít a szerb egyház

Belgrád, augusztus 13. A parovosláv egyház kebelében súlyos ellentétek támadtak amiatt, hogy a konkordátum-javaslatnál közreműködött miniszterek és képviselők kizárására vonatkozó határozatot néhány egyházmegye püspöke nem engedte a szövekről kihirdetni. Az egyház vezetősége most arról tárgyal, hogy a szent szinódus határozatának ellenszegült három püspököt elmozdítsák és kolostorba küldjék.

Hány színész él Németországban?

A német statisztikai hivatal közlése szerint Németországban 13.000 színész és énekes él és működik.

FEHÉR EMBER AZ INDIÁN PIPAÜNNEPÉLYEN
Különös indián szokásról emlékezik meg jelentésében az amerikai Smithsonian Intézet. Fehér ember most volt először tanuja az észak-amerikai arapaho indiánok úgynevezett pipaszertartásának. Egy washingtoni ügyvéd, John G. Carter vett részt az érdekes szertartáson, amelynek középpontjában egy hatalmas, kőből készült pipa állott. Az indiánok hite szerint ebből a pipából évezredekkel ezelőtt az emberiség ősapja fújta a füstöt. Az özönvízből a szent pipát egy teknősbéka mentette meg és az indiánoknak ajándékozta. Az arapaho indiánok szerint az ősrégi kőpipának varázsereje van: meggyógyítja azt a beteget, aki a pipaünnepeken részt

Egy lengyel rendelkezés ezerszáz németet utasított ki Lengyelországból

Berlin, augusztus 13. A német távirati iroda jelentése szerint a kattovitzki kormányzóság nem akarja meghosszabbítani azoknak tartózkodási engedélyét, akik 1922 és 1924 között német állampolgárságért optáltak. Ez az intézkedés mintegy ezerszáz németet érint. Valamennyiüknek záros határidőn belül el kell hagyniok Lengyelország területét.

ARGENTINA

nyolc hadihajó építésével akarja ellensúlyozni Amerika gyanus előzékenységét

Buenos Aires, augusztus 13. Ismeretes, hogy az Egyesült Államok kormánya nyolc hadihajót ajánlott fel a brazilai kormánynak. Az argentiniai kormány jegyzéket szándékoszik intézni az Egyesült Államokhoz és fel akarja hívni a

figyelmet arra a kellemetlen benyomásra, amit a többi dél-amerikai államban az Egyesült Államoknak gyanus előzékenysége kelt. Argentína egyénileg elhatározta, hogy a maga részéről szintén nyolc hadihajót épít.

A goromba kalauz agyba-főbe vert és kidobott a mozgó vonatból egy szerencsétlen nőt

București, augusztus 13. Embertelen, szokatlanul durva jelenet játszódott le csütörtökön a Piteștiből elindult személyvonaton.

A kalauz, mikor szokásos jegyellenőrző körutját végezte a vonaton egy harmadosztályú kocsiában észrevette, hogy az egyik mellékhelyiség ajtaja zárva van. Potyautasra gyanakodott s ezért lesbe állt a külsőben. Kisvártatva valóban ki jött onnan egy nő, a folyosóra. A kalauz keresztkérdéseire a nő zavarba jött és bevallotta, hogy jegy nélkül szállt fel a vonatba.

A kalauz gorombán ráförmedt a jegy nélkül utazó asszonyra s „majd adok én neked!” felkiáltással a szerencsét

len nőt agyba-főbe verte. Amikor a vonat Cococari állomásra érkezett, kinyitotta az ajtót és az üteektől vérző, félig eszméletlen nőt szabályosan kidobta a még mozgó személyvonatból. A vérben heverő asszonyt a járőrök találták meg. Haldokolva szállították a kórházba. Életbenmaradásához nincs remény.

Megállapították, hogy a goromba kalauz áldozatát Vetuța Ungureanunak hívják és Bascof községbe való. A vasúti hatóságok az ügyben vizsgálatot indítottak.

Cukrászoknak tortalap, papiáltalca, mignon papírok, papírszalvéták nagy választékban a legolcsóbban Pásztor Ede cég papíráruházában

Feljegyzésre érdemes

hogy a Viitorul megelégedetten regisztrálja, hogy az összes munkanélküli szakembereket elhelyezte a kormány. Hosszabb cikket ír a nemzeti munka védelmére vonatkozó törvény alkalmazásáról. 1937-ben 17 kerületi bizottság alakult azzal a céllal, hogy a törvény rendelkezései szempontjából átvizsgálja a kereskedelmi kamaráknál nyilvántartott 265.000 céget. Augusztus elsejéig az összes nagyobb cégek, számszerint 35.000 ügyét átvizsgálták. A többi cégeket maguk a tulajdonosok vezetik. Az év első hónapjaiban a törvény be nem tartása miatt 443 cégre vetettek ki pénzbüntetést, összesen 35 millió lej értékben. Ugyanakkor 2755 céget intésben részesítettek. Több vállalatot megvonattak az azelőtt élvezett kedvezményeket. Ezeknek az intézkedéseknek következményeképpen csaknem az összes eddig munkanélküli szakembereket sikerült elhelyezni. Noha a törvény máris jó eredményeket ért el, mégis van némi hiányossága és ezek pótlásának módjait most tanulmányozza az ipar- és kereskedelemügyi minisztériumban. A Viitorul-lal mi is osztozunk az örömben. Ha ugyanakkor a vállalatok nem bocsátottak el a másik oldalon embereket, akkor a kormány akciója csak dicséretet érdemel. Ha azonban így történt, akkor legalább ne emlegesse a kormány.

Tűz pusztított a római rádióállomáson

Róma, augusztus 13. A Róma melletti San Paulo rádióállomás épületében a kondenzátor tulhevülése következtében tűz támadt s a lángokat csak három órán át tartó megfeszített munkával tudta elfojtani a tűzoltóság. A tűzkár meghaladja a két millió lírát.

Hova lett a belga nemzeti bank 700 ezer frankja?

Különös probléma foglalkoztatja a belga közvéleményt. Van Zeeland belga miniszterelnök kormányralépése előtt a belga nemzeti bank kormányzója volt és ebben az állásában 700.000 frank fizetést kapott. Mint miniszterelnök csupán 100.000 frank a fizetése és rájöttek arra, hogy a belga nemzeti bank kormányzói állását nem töltötték be, de ezt a 700.000 frankot elköltötték. A belga nemzeti bank most közli, hogy a 700.000 frankot az igazgatóság tagjai egymás között felosztották.

Időjárás

A nyugati nagy hőhullám lassan elér hozzánk. A hőmérséklet tovább emelkedik, kevés eső az ország keleti részén.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés ára szavanként 2 lei. A legkisebb hirdetés 10 szög 20 lei. A rumba igazoló-jegy szelvényei ellenében 10 szavas apróhirdetést 10 lejért közlünk. Jelíggel, vagy „cim a kiadóban” jelzéssel feladott hirdetéseknel 10 lej pótdíj fizetendő. Csak válaszbélyeges érdeklődésre válaszolunk.

ÁLLÁS

Megbízható bejárónót a déli előtti órákra keresek. Boros Str. Episc. Ciorogariu 21. Etaj I. 2769

Román nemzetiségű perfekt román-magyar gépirónó, könyvelésben jártas, állást keres. Megkereséseket „Kitűnő referenciák” jelíggel a kiadóba kérek. 2721

Magyarszabó segédet keresek perfekt román. Perl Géza Parcul Alba Iulia 6. 2779

Munkáslányok felvételnek Szántó redőnygyárban, Str. Mărășești 8. 2787

Perfekt minden szobaleány hosszú bizonyítvánnyal felvétetik. Cim a kiadóban. 2793

Villanyondolólás Tășnadon kellő jelentkezés esetén. Fabián carei hölgy fodrász hetenként egyszer ondolál. Jelentkezni Papp fodrásznál. 2792

Kiszolgáló tanulóleány felvétetik. Pfaff cégnél, Sas passage. 2791

Talpréselő, cvikkoló bőrvágó és munkáslányok felvétetnek. Tache Ionescu 1. udvarban. 2790

Bevezetett helyre esti órákban lapkézbesítőt fix fizetéssel csakis gyakorlottat, továbbá egész napra újságárusokat felvesszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Rádió műsor

SZOMBAT

București: 7.30: A reggeli műsor közvetítése. Majd: Felolvasás. Hírek, utána időjárásjelentés. 13: Gramofonlemez. 13.25: Sporthíreknek adás. 13.40: Gramofonlemez. 14.15: Hírek közvetítése. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Katonazene. Majd: Hírek, felolvasás. 20: A katonazene folytatása. 20.45: Dembrino zenekar Mihailescu énekessel. 21.15: Kis rádiózenekar. 22.30: Hírek. 22.45: Vendéglői

Bál Abramutban. A marghitai premilitár csapat vasárnap nagyszabású bált rendez Abramutban. A bál iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg.

Interimár bizottság kinevezése. A Marghita-i interimár bizottság megbízatását a vármegyei prefektus újabban ismét meghosszabbította. Ezek szerint a marghitai Interimár bizottságban változatlanul Hejjer Gheorghe elnök, dr. Dumbrăviceanu Ioan és Szennyesy Károly tagok vannak.

Szenzációs újdonság!

3 „Dymus” system benzín-gáz-fűtőgép, „Micu” pumpa és előmelegítés nélkül működik, egy szál gyutával üzemképes. 1 db ára 80 lei. — Vízszeladónak megfelelő engedménnyel!

Vízre 14 lei portó hozzászámításával. **Stern József vaskereskedés** Oradea, Piața Mihai Viteazul No. 2.

ÉTEL-ELADÁS

Kilenc hold szántó, gyümölcsös, épülettel a város közelében családi okokból eladó vagy kiadó. Str. Aristotel 12. 2763

Használt fekete keményfa komplett háló olcsón eladó. Stern Dr. Moskovits József-ut 5 szám Granaria. 2564

Eladó fekete női szövet kabát és teljesen jó szürke női kosztüm. Cim a kiadóban. 2708

Bejelentő hivatalhoz (rendőrségi) szükséges bejelentő lapok kaphatók Pásztor Ede cégnél.

Egy szép telek a Piața Venetian eladó. Érdeklődni Piața Venetia 11. 2315

Eladó beépített gramofon szekrénnel. Cim a kiadóban. 2794

LAKÁS

Butorozott, teljesen különálló kis udvari szoba magános férfinak azonnalra is kiadó. Str. Pasteur 23. 2743

zene 23.45: Hírek németül és franciául külföldről. Majd: Közlemények.

Budapest I. 7.45: Torna Utána: Gramofon 8.20: Étrend 11: Hírek 11.20 és 11.45: Felolvasás 12.10: Vízjelzőszolgálat 13. Déli harangszó. 13.05: Cigányzene 14.30: Hanglemezek 17.15: Harsányi Gizi mesél 18: Az 1. honvéderő gyalogezred zenekara. 18.30: „Anódpótló, vagy telepek”? 19.20: A Horthy kupa vízpoló körmérkőzés keretében Magyarország—Németalföld válogatott. 20.15: Szalonzene. — 20.45: „Huszárok hazatérése 1848-ban”. 21.10: „Katonák a színpadon” 22.30: Hírek

Nyakát törte egy marghitai gazdálkodó. Marghita melletti Mișca községben borzalmas szerencsétlenség történt. Ferenczi Péter 70 éves ottani gazdálkodó a mezei munkával volt elfoglalva és amint a szénatejére mászott fel, valamilyen megcsuszott és olyan szerencsétlenül esett le, hogy a nyakát törte ki. A szerencsétlenül járt gazdálkodót az oradeai kórházba szállították be.

Szerelmi dráma a tengeren:

Constantai milliárdos fiu tragikus szerelmi regénye

— a „felborult” motorcsónakig

Constantából jelentik: A város előkelő köreit az a szerelmi dráma tartja izgalomban, amely tegnap zajlott le a tengeren, mint egy két kilométerre a parttól. Hurmizade ismert constantai milliárdos 25 éves fia saját motorcsónakján egy ugyancsak társaságbeli — constantai fiatalasszonnyal neki indultak kirándulásra a tengernek. Az indulás utáni pillanatokban már olyan sebességgel haladt a karcsu motorcsónak, hogy a parton állók elképedve látták, hogy rohan a biztos szerencsétlenség felé. Egyideig baj nélkül siklott a hirtelen hullámossá vált tengeren a motorcsónak, — majd a tengerkutató intézet palotájával szemben mintegy 2 kilométerre a parttól a motorcsónak felborult és a két utas kiborult, míg a motor felrobbant.

A parton sétált Botez detektív, aki figyelte az eszevesztetten száguldó motorcsónakot és amikor látta, hogy an-

nak két utasa a habokkal küzdött, azonnal vízbe vetette magát és sikerült is elérnie a már fuldokló fiatalasszonyt és partra vontatta a férfivel együtt. A parton állók lelkesen megéljeneztek a bátor életmentőt.

A detektív, aki a bucurești rendőrségen teljesít szolgálatot, nem ismerte a milliárdos fiatalembert, autójába emelte az eszméletlen emberpárt és a constantai rendőrségre vitte. Itt kiderült, hogy nem véletlen szerencsétlenségről van szó, hanem szerelmi drámának volt szemtanúja a közönség. — mert Hurmizade és a fiatalasszony közös elhatározással így akartak megválni az életől. Az eset nagy szenzációt keltett Constantán és a bucurești-i lapok később megcáfolták az öngyilkosság híreit és azt írják, hogy véletlen szerencsétlenség történt. A nyomozó hatóságok a szép hölgy kilétét nem hozták nyilvánosságra.

A világ leggazdagabb városa

A délafrikai városok a napokban tették közé zárószámadásukat. Az aranymezők és a gyémántbányák országában a világkrízis se tudja csökkenteni a nemzeti vagyont és a városok költségvetései is a lakosok gazdasága miatt, nagy aktivákat mutatnak. A város, melynek vagyona messze túlszárnyalja az amerikai és európai fővárosok vagyonát is, — Johannesburg. A bányák centrumában fekvő városnak, — melynek a birtokában levő egyik nagy aranymező miatt „az arany városa” címet adták, 125 millió font vagyona

van. Johannesburg gazdagsága révén nagy arányokban tudta kiépíteni népjóléti intézményeit és kórházait.

Villamos és tehervonat összeütközése

Berlin, augusztus 13. A német főváros Buchholz nevű elővárosában súlyos szerencsétlenség történt. Kedden éjszaka egy zsufolt villamos összeütközött egy tehervonattal. A villamos négy kocsija kisiklott, a villamosvezető és kilenc utas súlyosan megsebesült.

SPORT

Marad a két tizescsapat

Kétmillió lei kártalanítást kapnak a régi A. divíziós csapatok

București, augusztus 13. A fővárosi lapok értesülései szerint a nemzeti labdarugóbajnokság kérdésében megegyezés jött létre oly értelemben, hogy a bajnokságot két tizes csoportban játsszák le, a szövetségi tanács határozatának megfelelően. A tavalyi A. divízió 12 résztvevője az új rendszer alapján esetleg őket érő anyagi károsodás megtérítése fejében 2 millió lejt kap.

A nemzeti bajnokság új táborát nyitotta meg. **NYOMATOTT PÁSZTOR EDE CÉGNÉL ORADEA**

nácselnökévé Stelea neveztek ki.

A román válogatott keleti turára megy

A román válogatott decemberben keleti portyára megy, az Egyiptom elleni világbajnoki selejtező mérkőzés után. A portya jövedelmét azok az egyesületek kapják, amelyek játékost adnak a válogatottnak.

FC Rapidból ismét CFR. Híres szerint közelebből az FC Rapid ismét visszaváltottatja nevét CFR-re.